



Факультет бакалаврської підготовки
Кафедра економіки, управління та адміністрування

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Шифр, назва дисципліни	AF032 Управлінський облік / Managerial Accounting
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	07 «Управлінні та адміністрування»
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
Освітня програма	Облік і аудит
Семестр	2
Факультет /відділення	Бакалаврської підготовки
Курс	2 курс (за скороченою формою навчання) 4 курс (повний термін навчання)
Анотація курсу	Дисципліна «Управлінський облік» у навчальному процесі з підготовки бакалаврів посідає одне з головних місць. Це зумовлено важливістю інформаційного забезпечення в управлінні діяльністю різних за формою суб'єктів підприємницької діяльності та характером знань, що становлять його зміст. Формування у здобувачів знань та вмінь щодо формування системи наукових знань з організації та методики управлінського обліку, їх практичного застосування, вдосконалення з урахуванням передового зарубіжного й вітчизняного досвіду відповідно до потреб менеджерів та в умовах змін, в цьому і полягає мета вивчення дисципліни.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=420
Мова викладання	Українська
Лектор курсу	<i>Гриліцька Анжела Вікторівна</i> , к.е.н., доцент бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту, доцент кафедри економіки, управління та адміністрування https://www.facebook.com/anzhela.grylitska viola-albina@ukr.net
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/oor_o.pdf
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

	<p>ЗК03. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК04. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК11. Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій.</p>
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	<p>СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.</p> <p>СК06. Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій</p> <p>СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.</p> <p>СК13. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства</p>
Перелік програмних результатів навчання (ПРН)	<p>ПР 2. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.</p> <p>ПР 4. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.</p> <p>ПР 8. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.</p> <p>ПР12. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології для обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування.</p>
Опис дисципліни	
Структура навантаження на здобувача	<p>Загальна кількість годин – 150</p> <p>Кількість кредитів – 5</p> <p>Кількість лекційних годин – 28</p> <p>Кількість практичних занять – 28</p> <p>Кількість годин для самостійної роботи здобувачів – 94</p> <p>Форма підсумкового контролю – іспит</p>
Методи навчання	<p>Лекції (в тому числі відео-лекції) та практичні заняття в аудиторії, круглий стіл, усне опитування, презентації,</p>

	індивідуальне виконання завдань, самостійна робота поза розкладом
Зміст дисципліни	
Модуль 1. Основи управлінського обліку.	
Тема 1 Мета, зміст і організація управлінського обліку	Сутність управлінського обліку та необхідність його впровадження на підприємствах України. Історичні етапи розвитку управлінського обліку. Місце управлінського обліку в системі управління. Суть взаємозв'язку і взаємодії облікової функції управлінського обліку з іншими функціями управління. Предмет, об'єкти та методи управлінського обліку. Основи організації управлінського обліку та його принципи. Методичні підходи до побудови плану рахунків управлінського обліку. Взаємозв'язок і відмінності фінансового та управлінського обліку.
Тема 2. Класифікація і поведінка витрат	Економічний зміст витрат в управлінському обліку. Суть і завдання обліку та контролю витрат за економічними елементами і статтями калькуляції. Основні підходи до класифікації витрат, які відповідають основним завданням управління. Методи визначення функції витрат.
Тема 3. Система обліку і калькулювання за повними витратами.	Структура методів обліку і калькулювання собівартості продукції. Суть організації зведеного обліку витрат і калькулювання собівартості продукції. Суть системи виробничого обліку. Відмінності функціональних систем від традиційних. Особливості системи обліку і калькулювання за повними витратами. Переваги і недоліки системи, відмінності від інших систем. Облік і розподіл прямих витрат. Облік непрямих витрат і порядок віднесення їх на собівартість продукції.
Тема 4. Система обліку і калькулювання за змінними витратами.	Основні етапи формування собівартості за методом «директ-костинг». Переваги та ефективність застосування методу «директ-костинг» на підприємствах України. Відмінності між обліком повної та неповної собівартості. Простий і розвинутий «директ-костинг», відмінні та спільні риси.
Тема 5. Система обліку і калькулювання за нормативними витратами.	Суть та значення системи обліку та калькулювання собівартості за нормативними затратами. Класифікація та аналіз відхилень фактичних витрат від нормативних. Значення нормативного часу на випуск продукції. Переваги та недоліки методу. Суть системи «стандарт-кост», переваги та недоліки її використання.
Модуль 2. Специфічні методики управлінського обліку	
Тема 6. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку	Суть, мета та значення аналізу взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток». Переваги та недоліки використання методу. Аналіз безбитковості як елемент аналізу взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності і прибутку підприємства. Математичні методи визначення точки безбитковості. Корисність графічного відображення взаємозв'язку «витрати-обсяг-прибуток». Аналіз

	чутливості прибутку до зміни витрат, цін та/або обсягу реалізації. Аналіз взаємозв'язку “витрати-обсяг-прибуток” в умовах багато-продуктового виробництва.
Тема 7. Аналіз релевантної інформації для прийняття рішень.	Суть та особливості процесу прийняття рішень і релевантність облікової інформації. Прийняття рішень в процесі постачання (рішення стосовно запасів, застосування методів). Прийняття рішень в процесі виробництва. Обґрунтування варіантів альтернативних рішень типу виробляти чи купувати, щодо спеціального замовлення, та інших. Прийняття рішень в процесі реалізації.
Тема 8. Бюджетування і контроль.	Сутність бюджетування, його організація та напрями. Класифікація бюджетів. Складання та взаємоузгодження бюджетів. Методика складання бюджету підприємства. Контроль виконання бюджетів та аналіз відхилень (гнучкий та статичний бюджет). Зведений бюджет підприємств.
Тема 9. Облік і контроль за центрами відповідальності.	Концепція центрів та обліку відповідальності. Переваги та недоліки децентралізації управління. Типи центрів відповідальності (витрат, доходу, прибутку). Особливості внутрішньої звітності. Основні напрями розвитку управлінського обліку.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання організується в онлайн формі за погодженням із керівником дисципліни.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Система оцінювання	
Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума, яку може отримати здобувач з дисципліни – 70 балів); підсумковий/ семестровий контроль, проводиться у формі іспиту, відповідно до графіку навчального процесу і складає 30 балів.	
Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни	
Види навчальної роботи	Мак кількість балів
<i>Аудиторна робота</i>	40
Експрес-опитування за темами 1-9 по 1 балу за тему	9

<i>Для здобувачів індивідуальної форми навчання замінити опитування на письмові відповіді на 6 любых питань з переліку контрольних запитань до кожної теми практичного заняття, де кількість балів прирівняти до оцінювання експрес-опитування</i>	
Виконані практичні завдання за темами 1-9 по 2 бали за тему	18
Модульна контрольна робота 1 (6 балів) і 2 (7 балів)	13
<i>Для здобувачів індивідуальної форми навчання з кожної практичної роботи виконати на вибір три завдання (якщо тема відведена для двох занять, то виконаних завдань - шість) Кількість балів прирівняти за виконання практичних завдань до загальної таблиці за темами.</i>	
<i>Індивідуальна самостійна робота</i>	30
1. Аналітичний огляд наукових публікацій за обраною однією темою	20
2. Підготувати доповідь та презентацію за обраною однією темою	10
<i>Іспит</i>	30
<i>Загальна кількість балів</i>	100

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список використаних джерел:

1. Голов С.Ф. Управлінський облік: підручник / С.Ф. Голов. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 534 с.
2. Гуцаленко Л.В. Управлінський облік : навч. посібник / Л.В. Гуцаленко, О.М. Колеснікова, І.М. Лепетан та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 370 с.
3. Зелікман В.Д. Управлінський облік : навч. посібник / В.Д. Зелікман, І.М. Извекова, Р.Б. Сокольська та ін. Дніпро : НМетАУ, 2017. 198 с.
4. Пашкевич М. С. Управлінський облік : навч. посібник / М.С. Пашкевич, О.П. Дріга, А. А. Макурін; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2018. 151 с.
5. Управлінський облік: навч. посіб. [Електронний ресурс] / М.С. Пашкевич, О.П. Дріга, А.А. Макурін; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2018. – 151 с. – Режим доступу: <http://nmu.org.ua>
6. Глобальні принципи управлінського обліку [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.help/article/globalni-principi-upravlinskogo-obliku/>

7. Карпенко О.В. Управлінський облік [Електронний ресурс]: дистанційний курс для студентів спеціальності 071 „Облік і оподаткування” / О.В. Карпенко – Полтава : ПУЕТ, 2020 – Режим доступу : <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1431>

8. Fomina O., Slomchynska S., Pursky O. Investment real estate in business value management, Germany, 2019, 168 p.

9. Scientific monograph «ASSESSMENT IN ACCOUNTING: CONCEPT AND TOOLS» The authors: Fomina O., Sopko V., Zadniprovskiy O., Kyiashko O., Muzychuk, Hryhorenko O., Martyniv I., Musteca I., Moshkovska O., Manachynska Y., Lositska T., Luchyk S., Yevdoshchak V., Bai S., Hats A., Yatsyshyna K., Piatnytska G., 2018, "Scientific Route" (Tallin, Estonia), 200.

10. Semenova S., Fomina O., Moshkovska O. (2021). Accounting for innovations in value management of companies in the context of globalization. «Globalization and its Socio-Economic Consequences», SHS Web of Conferences, EDP Sciences, Zilina, Slovak Republic, vol. 92; 02057. Published online: 13 January 2021. DOI: <https://doi.org/10.1051/shsconf/20219202057>. (Web of Science)

11. Fomina O. Managing the agricultural enterprises' valuation: Actuarial approach / Fomina, O., Moshkovska, O., Luchyk, S., Manachynska, Y., Kuzub, M. // Problems and Perspectives in Management, 2020. № 18, Issue № 1- P. 289– 301 (Scopus).

12. Pursky Oleg, Kharchenko Oleksander, Fomina Olena, Holovina Daria. (2019). Model for Consumers Priorities Detection in E-trade Based on Classifying a Client's Personal and Consumer Profile / Proceedings of the 6th International Conference on Strategies, Models and Technologies of Economic Systems Management (SMTESM 2019) // Atlantis Press, Series: Advances in Economics, Business and Management Research, volume 95. P. 48-52 (<https://doi.org/10.2991/smtesm-19.2019.11>) (Web of Science)

13. Fomina O. Current aspects of the cryptocurrency recognition in Ukraine/ Fomina O., Moshkovska O., Avhustova O., Romashko O., Holovina D. // Banks and Bank Systems, 2019. № 14, Issue № 2- P. 203– 213 (Scopus).

14. Fomina O. Methodological approaches to investment property valuation / Fomina O., Moshkovska O., Prokopova O., Nikolenko N., Slomchynska S. // Investment Management and Financial Innovations. 2018. № 4 (15). P. 367 – 381 (Scopus).

15. Grylitska A. Innovative paradigm of accounting development for management. Фаховий електронний науково-практичний журнал «Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління». № 6 (2022). DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-6-09-01>

16. Grylitska, A. (2023). FEATURES OF THE ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF THE ACCOUNTING OF NON-CURRENT TANGIBLE ASSETS AND DIRECTIONS FOR THEIR IMPROVEMENT. *Financial and Credit Systems: Prospects for Development*, 1(8), 14-21. <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2023-1-02> DOI: <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2023-1-02>

18. Grylitska A. PROBLEMS OF IMPLEMENTATION OF ADVANCED GLOBAL TECHNOLOGIES IN THE CONDITIONS OF DIGITAL BUSINESS, Вісник ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Серія «Економічні науки». №3-4, 2023

19. Dei, M. & (Ed.). (2021). SINGLE EDUCATIONAL SPACE IN THE CONDITIONS OF DIGITAL TRANSFORMATION (collective monograph) E-SCIENCE SPACE, Warszawa, 2021. – 376 p., С.62 (1,5 д.а.) <https://internships.com.ua/wp-content/uploads/2021/09/SINGLE-EDUCATIONAL-SPACE-62-84.pdf>

20. Grylitska. A. FEATURES OF THE ACCOUNTING SYSTEMS OF COUNTRIES: UKRAINE AND CHINA. Міжнародна науково-практична конференція «Механізми забезпечення сталого розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід», ДБТУ, Харків, 10.11.2022 <http://btu.kharkov.ua/nauka/materialy-konferentsij/>

21. Grylitska A. MANAGEMENT ACCOUNTING OF TOURIST ENTERPRISES UNDER UNCERTAINTY. III Міжнародної науково-практичної конференції "Сучасна наука та освіта: стан, проблеми, перспективи" 20-21 березня 2023 року, м. Полтава, Україна, с.720 file:///C:/Users/Acer/Downloads/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D

0%B0%D0%BB%D0%B8_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97%2020-21_03_2023.pdf

Интернет ресурси:

[http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3) – Бібліотеки в Україні.

<http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського

<http://www.nbu.gov.ua/portal/libukr.html> – Бібліотеки та науково-інформаційні центри України.

[http:// www. library. lviv.ua /](http://www.library.lviv.ua/) – Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника.

<http://uk.wikipedia.org> – вільна енциклопедія.

www.minfin.gov.ua – сайт Міністерства фінансів України.

www.osvita.org.ua – сайт Міністерства освіти і науки України

<http://web/worldbank/org> – сайт Світового банку